

Л Ї В І В С Ь К А

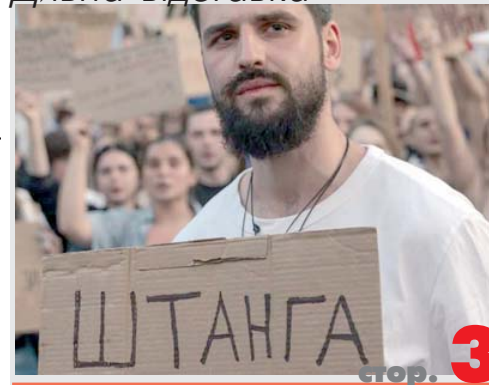

Г А З Е Т А

РАТУША

www.ratusha.lviv.ua

Дивна відставка

стор. 3

22 — 28 ЛИПНЯ 2026 ЧИСЛО 29 (2303)

Легалізація порнографії: ігрища дорослих?

Спроби декриміналізувати порно контент в Україні тривають уже тривалий час. Тема драстична, незвична, цікава і непроста. Серед аргументів — усунути підстави для корупції з боку силових відомств та забрати ризики за можливість звинувачення за нюдси в особистому листуванні. Але минулого тижня депутати Верховної Ради підтримали за основу законопроект №15294 щодо ПОСИЛЕННЯ кримінальної відповідальності за дитячу порнографію та декриміналізації контенту для повнолітніх. Відповідно до пояснювальної записки до законопроекту, пише [zn.ua](#), передбачено посилення кримінальної відповідальності за збут неповнолітнім і малолітнім або розповсюдження серед них зображень чи предметів порнографічного характеру, у тому числі кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм порнографічного характеру; одержання доступу до дитячої порнографії, її зберігання, перевезення, виготовлення, збут і розповсюдження; проведення заходу сексуального характеру за участю неповнолітньої особи; сутенерство чи залучення неповнолітніх у заняття проституцією. Здавалось би: а де тут мова про легалізацію? А ось.

стор. 4

Передплатний індекс: 22188

Передплатний індекс: 22188

Передплатний індекс: 22188

Світ

Трамп запроваджує нові 50% мита на канадські товари

Президент Дональд Трамп у понеділок підписав розпорядження про запровадження нового 50% тарифу на багато канадських товарів, звинувативши Оттаву у «дискримінаційному ставленні» до американських товарів. Тарифи набувають чинності 19 серпня та охоплюють імпорт на суму \$20 млрд, починаючи від вина, хокейних ключок та електрообладнання і закінчуючи бетоном. Адміністрація Трампа назвала молочні продукти, американські автомобілі та алкоголь трьома американськими товарами, які, на її думку, Канада дискримінує. Кілька ключових товарів канадського імпорту виключені з нових тарифів. До них належать енергетичні продукти, поташ, критично важливі мінерали, риба та деякі інші товари. Під час свого другого терміну на посаді Трамп намагався запровадити масштабні тарифи, зокрема проти Канади, але Верховний суд США скасував їх у лютому.

Цитата тижня

Олег МИЦИК,
львівський адвокат

«По смертельній ДТП у місті Броди. Три молоді дівчини загинули. Ще двоє дітей отримали тяжкі травми. Одне необдумане рішення перекреслило кілька людських життів і прирекло десятки людей на довічний біль. У таких випадках суспільство зазвичай говорить лише про водія. І це правильно — саме він несе кримінальну відповідальність. Але є ще один надзвичайно важливий урок, який мають винести всі батьки. Навчати своїх дітей ніколи не сідати в автомобіль до водія, який вживав алкоголь. Навчати їх сказати тверде «ні». Навчати якщо це друг, знайомий, старший товариш чи іменинник. Навчати якщо «їхати всього кілька хвилин». Навчати якщо «він запевняє, що все під контролем».

Ми не можемо бути поруч зі своїми дітьми щохвилини. Ми не здатні проконтролювати кожне їхнє рішення. Але можемо навчити їх одного простого правила: якщо водій п'яний — у його автомобіль не сідають.

Жоден вирок суду, жоден строк позбавлення волі, жодні мільйони гривень відшкодування моральної шкоди не повернуть батькам їхніх дітей. Кримінальна відповідальність покарає винного, але не скасує трагедії.

І ще один важливий юридичний аспект, про який мало говорять. Якщо пасажир свідомо сідає до автомобіля, розуміючи, що водій перебуває у стані алкогольного сп'яніння, така поведінка може розцінюватися як груба необережність самого потерпілого. Це не знімає відповідальності з водія, але свідчить про свідоме прийняття очевидного ризику.

Бережіть своїх дітей. Навчати їх іноді відмовляти друзям. Можливо, саме одне сказане вчасно «ні» одного дня врятує їм життя.»

ВОЄННІ НОВИНИ

Загальні бойові втрати росіян від початку вторгнення в Україну, за даними Генштабу, станом на ранок 21 липня:

	особового складу (+1 370);	— близько 1 431 900
	танків	— 12 161 (+3);
	бойових броньованих машин (ББМ)	— 24 978 (+7);
	артилерійських систем	— 46 435 (+92);
	реактивних систем залпового вогню (РСЗВ)	— 1 955 (+2);
	засоби протиповітряної оборони	— 1 513 (+2);
	літаків	— 438 (+0);
	гелікоптерів	— 354 (+0);
	безпілотників оперативного рівня	— 420 290 (+1 865);
	наземних роботехнічних комплексів	— 1 970 (+5);
	крилатих ракет	— 4 933 (+0);
	кораблів/катерів	— 34 (+0);
	підводних човнів	— 2 (+0);
	автомобільної техніки та цистерн з паливом	— 123 347 (+453);
	спеціальної техніки	— 4 441 (+8).

Меморіальна стела пам'яті Ірини Фаріон

У Львові на вулиці Масарика у неділю, 19 липня, відкрили меморіальну стелу пам'яті Ірини Фаріон. Її присвятили до другої річниці вбивства мовознавиці. Про це повідомили у Львівській міськраді у неділю, 19 липня.

Як пояснили у Львівській міськраді, меморіальну стелу створили як простір, що допоможе пізнати постать Ірини Фаріон. На стелі прорізували літери, а саме мова, нація, воля та сила. Саме вони символізують Ірину Фаріон.

Це не традиційний пам'ятник. Меморіальну стелу створили як простір, що допоможе пізнати постать Ірини Фаріон. «Це виняткові поняття й сенси, якими жила пані Ірина. Ці чотири площини утворюють повністю замкнений сакральний простір. І в самому серці стоїть чистий камінь-вапняк, на якому розміщені 20 цитат Ірини Фаріон. Це ті глибокі думки, якими вона жила, її ідеї, які важливо почути кожному», — розповів про архітектурний задум один з авторів Андрій Лесюк. Створили проект команда архітекторів Guess Line Architects. Також до нього доєдналися й колишні студенти докторки філологічних наук.

Саму ж стелу виготовили з мідних листів покритих природною патиною. «Мідь — це живий матеріал: під впливом сонця й дощу її поверхня постійно змінюватиметься на наших очах, фіксуючи змінні моменти часу», — розповів Андрій Лесюк.

Також, як повідомили в управлінні екології Львова, довкола простору висадили платани, сливи, клени, черемху, а також багаторічні декоративні рослини й кущі. Їх купили за спонсорські та благодійні кошти.

Нагадаємо, відому мовознавицю та політикиню Ірину Фаріон вбили пострілом в голову 19 липня 2024 року біля під'їзду її будинку. Попри намагання медиків врятувати Фаріон, вона померла у лікарні. Головним обвинуваченим у справі є дніпрянин В'ячеслав Зінченко. Наразі судовий процес триває.

Фото «Еспресо.захід»

ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ ВТРАЧЕНЕ СВИДОЦТВО про право власності на будівлю Ж 009164 с. Старий Яричів, вул. Галицька, 11, видане Тис Йосипу Ізидоровичу Червоноградським міським бюро технічної інвентаризації.

ВТРАЧЕНО ПОСВИДЧЕННЯ багатодітної сім'ї, серія ДБ № 961232 видане Управлінням соціального захисту населення Львівської РДА Львівської області, дата видачі 25.08.2023 р., на ім'я Янощак Яна Василівна, **ВВАЖАТИ НЕДІЙСИМ.**

Назарію Гусакову оголосили нову підозру у справі про збір на лікування

Хворому на спінальну м'язову атрофію (СМА) Назарію Гусакову оголосили про нову підозру в легалізації майна, одержаного злочинним шляхом. Про це повідомили в Офісі генпрокурора, пише «Детектор медіа».

Сам Гусаков відкинув звинувачення в шахрайстві зі зборами коштів на його лікування. За його словами, чеків на купівлю препаратів у нього немає, оскільки він часто купував їх неофіційно, щоб зекономити. Крім того, активіст сказав, що відкри-

За даними слідства, кошти, які люди переказували на лікування, переводили через криптовалютні сервіси Binance та WhiteBIT, розподіляли більш ніж на 1170 банківських карток інших осіб, конвертували у криптовалюту USDT і переміщували між криптогаманцями.

Як повідомили правоохоронці з посиланням на висновок судової експертизи, загальний обсяг досліджених фінансових операцій — понад 162,5 мільйона гривень.

Крім того, правоохоронці встановили нових потерпілих. Їхня кількість зросла з 34 до 96, а розмір збитків сягає вже понад 2 мільйони гривень.

За даними Офісу генпрокурора, Назарій Гусаков співпрацює зі слідством, надає необхідні пояснення та визнає свою провину. Після відкриття матеріалів сторонні захисту обвинувальний акт скерують до суду.

Правоохоронці також відкрили окреме кримінальне провадження для встановлення повного маршруту руху коштів та людей, причетних до операцій.

Нагадаємо, у червні 2025 року користувачі соцмережі X попросили активіста Назарія Гусакова, хворого на спінальну м'язову атрофію (СМА), надати підтвердження оплати препаратів для свого лікування, на які він збирав кошти. Користувачі знайшли невідповідність у його словах щодо кількості ліків щомісяця та однакові світлини в телеграм-каналі, які Назарій публікував як підтвердження купівлі препаратів. У мережі також почали з'являтися скріншоти про його ставки на спорт та онлайн-казино, деякі на російських платформах.

Мер Львова Андрій Садовий розповів, що протягом року Назарій отримував необхідні медикаменти за кошти міського та державного бюджетів, а також від виробника. Для збільшення дози препарату йому потрібно пройти обстеження — цього він наразі не зробив.

вав збори «на те, аби жити якомога довше», тож це включало не тільки ліки, а й реабілітацію, допомогу в побуті тощо.

22 червня міністр внутрішніх справ України Ігор Клименко доповів президенту Володимиру Зеленському про перевірку щодо ситуації зі зборами для Гусакова. Як з'ясувалося, Назарій покинув територію України 13 червня. Водночас, за словами Андрія Садового, Гусаков виїхав ще до ситуації зі зборами і має намір повернутися до Львова.

27 червня стало відомо, що поліція проводила обшуки в Назарія Гусакова та осіб, які могли бути залучені до збору коштів, у межах досудового розслідування за ознаками злочинів, передбачених ч. 4 ст. 190 (шахрайство) та ч. 3 ст. 209 (відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом) Кримінального кодексу України. Під час слідчих дій у справі правоохоронці затримали чоловіка, який був довіреною особою Гусакова. За даними слідства, картку чоловіка Назарій використовував для збору грошей.

Адвокатка Гусакова Наталія Бельдій заявила, що її підзахисний не має наміру переховуватись від слідства та планує повернутися до України. За словами захисниці, на той момент Гусаков проходив лікування в Мілані через різке погіршення стану здоров'я.

У липні Назарію Гусакову заочно повідомили про підозру в шахрайстві, вчиненому в особливо великих розмірах (ч. 5 ст. 190 Кримінального кодексу України).

У березні 2026 року Гусаков повернувся до України. Тоді йому вручили повідомлення про зміну підозри, оскільки в ході розслідування зросла кількість потерпілих з 34 до 96 осіб та збільшилася сума завданих збитків з 1,3 млн грн до 2 млн грн.

Фото: «Обмежений» без обмежень / телеграм

ЯКИЙ БАТЬКО — ТАКИЙ СИН. Син відомого проросійського політика та нардепа Нестора Шуфрича Нестор Шуфрич-молодший через ТЦК потрапив до роти резерву 241

окремої бригади ТрО. Згодом він пішов у відпустку «за сімейними обставинами» й так і не повернувся, пише «Економічна правда». Цікаво, що чоловік опинився не в загальній казармі для мобілізованих, а оселився в кімнаті для відпочинку адміністрації, там в нього було власне одиначне ліжко і все для комфортного сну.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР — СПІВЗАСНОВНИК МЕРЕЖІ Unbroken. 20 липня пост прем'єр-міністра Великої Британії обійняв новий лідер Лейбористської партії Енді Бернем,

повідомив Guardian. Енді Бернем був мером Великого Манчестера з 2017 по 2026 рік. Від початку повномасштабного вторгнення Росії він активно підтримує Україну. Зокрема, Бернем став співзасновником львівської мережі Unbroken Cities Network з реабілітації українців.

ПОЛОНЕНО ВІДРАЗУ 64 ОКУПАНТИ! Бійці 225-го окремого штурмового полку «Скала» провели зачистку від інфільтрованих груп росіян на

Запоріжжі. В результаті операції українські штурмовики захопили у полон 64 окупантів, які мали просочитися у тил ЗСУ, повідомили у пресслужбі полку

В ЯПОНІЇ В ДЕКРЕТ ВПЕРШЕ ПІШЛА МЕРКИНЯ. 35-річна меркня японського міста Явата Шоко Кавата стала першою чинною міською головою в історії країни, яка під час перебування на посаді пішла у 16-тижневу декретну відпустку

ку. Для цього їй навіть довелося розробити раніше неіснуючий протокол, повідомляє агентство Reuters. Кавата має народити у вересні.

Дивна відставка Михайла Федорова: Ті, хто з картонками стояв проти рішень Зеленського по НАБУ, тепер підтримали... людину Зеленського?

Відставка Михайла Федорова з посади міністра оборони стала однією з найбільш резонансних політичних подій літа. Вона викликала не лише жваве обговорення серед політиків, військових та експертів, а й хвилю акцій підтримки в різних містах України. Чому звільнили одного з найпопулярніших урядовців? Що він встиг зробити? Що заявив після відставки? І чи справді мітинги на його підтримку були спонтанними?

15 липня, після зміни складу Кабміну, президент Володимир Зеленський повідомив, що внесе кандидатуру чинного міністра внутрішніх справ Ігоря Кліменка на посаду міністра оборони України. Після цього Михайло Федоров підтвердив, що залишає посаду, та оприлюднив підсумки роботи своєї команди за останні шість місяців.

Під час брифінгу 16 липня Федоров заявив, що керівництво ЗСУ саботує запровадження нової контрактної системи та звинуватив Олександра Сирського у системній кризі з мобілізацією. Він також розкритикував підхід головнокомандувача до управління армією, заявивши, що замість пошуку нових рішень для перемоги той, на його думку, спровокував внутрішній конфлікт.

Коментуючи кадрові зміни в Кабміні, президент України Володимир Зеленський визнав, що причиною звільнення Михайла Федорова був конфлікт з Олександром Сирським. За словами Зеленського, проbleми на полі бою, у бригадах, з мобілізацією залишались не вирішеними.

З 16 липня по всій Україні тривають протести проти звільнення міністра оборони Михайла Федорова. Учасники мітингів вимагають прозорих призначень до уряду, повернення на посаду Федорова та відставки Олександра Сирського з посади головнокомандувача.

Федоров: результати роботи

Михайло Федоров прийшов до Міністерства оборони після успішної роботи на посаді віцепрем'єр-міністра та міністра цифрової трансформації. Саме його вважають автором цифрової революції в державному управлінні — від запуску «Дії» до розвитку цифрових державних сервісів. На чолі Міноборони він зробив ставку на технології та модернізацію армії. Серед головних результатів його роботи експерти називають: масштабування виробництва українських безпілотників, розвиток українського defence-tech, цифровізацію оборонних закупівель, пришвидшення ухвалення рішень щодо технологічних розробок, залучення приватного сектору до виробництва військових технологій та активну співпрацю із західними партнерами щодо розвитку інновацій у сфері оборони. Саме Федоров став обличчям курсу на технологічну модернізацію українського війська.

Спочатку було слово

Після звільнення ексміністр провів тривалу пресконференцію, яка фактично стала його політичною заявою. Головна теза Федорова — проблема Міністерства обо-

рони полягає не у відсутності фінансування, а у самій системі. За його словами, найбільшими перепонами залишаються: надмірна бюрократія, опір змінам, повільне ухвалення рішень та небажання частини системи переходити на сучасні технології. Він фактично підтвердив існування серйозних розбіжностей із військовим керівництвом щодо темпів реформ. Федоров заявив, що сучасна війна вимагає значно швидшого впровадження дронів, цифрових технологій та штучного інтелекту, тоді як окремі рішен-

ня місяцями залишалися заблокованими. Окремо він наголосив, що проблему мобілізації неможливо вирішити виключно через ТЦК — потрібна комплексна реформа всієї системи управління військом

Генерал Сирський вибачився

Головнокомандувач ЗСУ Олександр Сирський у колонці, опублікованій 20 липня, на сайті «Мілітарний» заявив, що дізнатися про конфлікт із Федоровим було для нього «несподіванкою». «Для мене було несподіванкою дізнатися, що у нас із паном міністром був конфлікт. Я сприймав наші відносини як робочі: зі складними питаннями, з різними позиціями», — заявив головком. Утім ця заява Сирського викликає питання. Варто нагадати, що ще 16 липня президент Володимир Зеленський, коментуючи звільнення Федорова, заявив, що без нього міністр оборони і головнокомандувач за стіл не сідають. Отже про конфлікт знали всі. Генерал додав, що «буває жорстким» та перепросив у Михайла Федорова, «якщо когось чимось образив». На думку головнокомандувача, коли питання щодо війни чи армії «політизується», воно спрощується до гасла, а «гаслами не ухвалюються рішення, від яких залежать життя людей». Він наголосив, що публічна драма навколо роботи армії не виграє війну. У колонці Олександр Сирський відповів на критику щодо відсутності стратегії війни, заявивши, що це «не публічний документ і не пост у соцмережах». Водночас він заявив, що на відміну від стратегії візія перемоги тільки «малює бажане майбутнє». «Візія — корисна річ: з візією можна побудувати стартап. Але для перемоги у війні потрібна стратегія. Візія малює бажане майбутнє. Стратегія відповідає на питання, звідки взяти резерви, снаряди, людей і час, щоб до цього майбутнього дійти», — написав головком. За словами Олександра Сирського, заявивши, що він нібито не хоче «воювати дронами» — це «найдивніший закид» в його бік. Він нагадав, що створив Сили безпілотних систем як окремий рід військ та особисто подав президенту Зеленському кандидатуру Роберта Бровді як командувача цього роду військ. «Людина, яка “не хоче воювати дронами”, не створює перший у світі окремий рід військ безпілотних систем і не ставить на нього командира всупереч усім традиціям військової ієрархії», — написав Олександр Сирський. Водночас він звернув увагу, що для роботи дронів потрібно застосовувати артилерію, міномети, ППО, РЕБ, інженерні та інші засоби. На його думку, «закуповувати треба все, а не лише те, що зараз у

тренді». «Ми не воюємо з умовною маленькою країною. Крім того, головнокомандувач відкинув звинувачення у просуванні лояльних кадрів, наголосивши, що підвищував та призначав низку військових нового покоління. Як приклад він навів Олега Апостола, Андрія Гнатова, Роберта Бровді, Андрія Білецького, «Редиса», «Вереса» та Євгена Карася. «Я їх призначаю, я їх підвищую, я ними опікуюсь. Багато з цих призначень були непопулярними в системі. Я їх ухвалював, бо мій єдиний критерій — результат», — написав Сирський. Також Олександр Сирський розкритикував нові контракти, які запропонувало Міноборони, заявивши, що за місяць роботи вони тільки демотивували військо. За його словами, нові контракти підписали тільки 2000 військових з «мільйонної армії», і водночас у ЗСУ з'явилася «велика кількість демотивованих солдатів і офіцерів, які очікували одних умов, а отримали інші».

Головнокомандувач підсумував, що «не воює з міністерством, а воює з Росією» та запевнив, що Генеральний штаб продовжує співпрацювати «з будь-яким міністром», бо «в армії не вибирають, з ким служити».

Мітинги на підтримку

Після повідомлення про відставку в різних містах України майже одночасно відбулися акції підтримки ексміністра. Учасники заявляли, що прийшли добровільно після закликів у соціальних мережах. Однак саме ці протести породили найбільше запитань. Картонні меседжі на площах рясніють через активне поширення інформації через Telegram та інші соціальні мережі. Водночас станом на сьогодні немає жодних публічних доказів, що акції організовувала конкретна політична сила, державна структура чи штаб. Не названо й організацію, яка офіційно взяла б на себе відповідальність за проведення цих протестів. Політичні експерти називають кілька можливих цілей подібних акцій: продемонструвати рівень суспільної підтримки Федорова, вплинути на подальші кадрові рішення влади, посилити його політичні позиції, сформувати образ реформатора, який зіткнувся із системним опором та закласти підґрунтя для його майбутньої політичної ролі. Яка наразі невідомо в чому саме полягає.

Як влучно зазначив оглядач «Еспресо» Сергій Руденко: «Все те, що відбувається навколо Михайла Федорова, виглядає як політична технологія».

Адже Федоров — один із архітекторів і творців перемоги Зеленського у 2019-му. Він був, є і, як переконаний, залишиться ключовим гравцем цієї команди.

Якщо хтось вірить, що Федоров — це самостійна політична фігура чи, упаси Боже, реальний опонент шостого президента України, той глибоко помиляється.

Федоров ніколи не був самостійним політиком. Ба більше — він взагалі дотепер не був класичним політиком. Навіть після своєї гучної відставки з уряду Федоров відверто визнав: стосунки із Зеленським у нього прекрасні, а взаєморозуміння — абсолютне.

У цій грі Федорову, певно, відведена дуже специфічна роль. Роль офіційно призначеного спаринг-партнера. Питання — для чого? Хвиля протестів та обурення через звільнення Федорова стрімко піднімає його особистий рейтинг. Він зазідає у велику політику на білому коні. Питання: заради чого? Сподіваюсь, дуже скоро ми отримаємо відповідь на це питання».

Віталій Портников: «Одним з архітекторів перемоги Зеленського був і Михайло Федоров!»

талу Вот Так. Але якщо попередній про-

тест, зумовлений спробами влади поставити під контроль незалежні антикорупційні структури, був цілком передбачуваним явищем — керівництву країни давно не подобалося, що хтось може боротися з корупцією поза контролем офісу президента Володимира Зеленського, то цей протест — результат цілої низки кадрових випадковостей, які ще раз нагадали, що підбір керівників на принципові для України посади здійснюється у стилі броунівського руху... Сьогодні нікому не зрозуміло, навіщо потрібно було менш ніж через рік замінювати очільницю уряду, до якої у президента начебто не було жодних претензій, на бізнесмена та колишнього голову «Нафтогазу України» Сергія Корецького. Дехто стверджує, що єдина причина змін — це спроба вивести з уряду Михайла Федорова, уникнувши великого скандалу та представивши заміну як наслідок масштабного коригування у щойно призначеному — не минуло й року — Кабінеті міністрів. Якщо це й так, то теж виглядає дивно: скандал все одно стався, протест все одно розпочався, системних збоїв у формуванні української влади як такої його учасники все одно не помічають, оскільки зосереджені на особі та діяльності Михайла Федорова. Але на цьому тлі системного збою сама відставка недовговічного міністра оборони виглядає саме як результат системного збою. Сам Володимир Зеленський пояснює те, що відбувається, відсутністю єдності: конфлікт між Федоровим і головнокомандувачем ЗСУ Олександром Сирським не є таємницею — про нього, по суті, говорять уголовні обидва фігуранти. Однак мистецтво політичного управління якраз і полягає в умінні поєднати інтереси потрібних, але нездатних самостійно домовитися людей, і аж ніяк не в рішенні відправити у відставку одного з них або навіть обох. Хоча для Зеленського, який з 2019 року зник керувати країною в ручному режимі, а як інструмент такого управління використовувати і позбавлений суб'єктності парламент, і уряд, що перетворився на один із департаментів його офісу, — це не те щоб складний, але неприйнятний підхід. І це — наслідок не волі Зеленського, а волі українського виборця, який проголосував за президента та його монобільшість. Одним з архітекторів цієї перемоги і був, до речі, Михайло Федоров, який керував не лише цифровим напрямком передвиборчої кампанії майбутнього голови держави, а й одним з обкомів наспіх створеної провладної партії, а після її перемоги на виборах на довгі роки пересів у крісло віцепрем'єра та міністра цифрової трансформації. Однак якщо на цій посаді Федоров виглядав скоріше уособленням сучасного підходу президентської команди, то на посаді міністра оборони він швидко перетворився не лише на чиновника, який намагається змінити процеси у відомстві, що, по суті, є головним для виживання України, а й на символ змін для умовної «базисної» Зеленського — тих самих молодих людей, які ще недавно вимагали зберегти незалежність антикорупційних структур.»

Водночас у медіа активно обговорюється подальша роль Михайла Федорова у владі. Після відставки сам Федоров повідомив, що під час розмови Володимир Зеленський запропонував йому залишитися в команді на посаді радника Президента або знайти інший формат співпраці. Від цієї пропозиції він відмовився, наголосивши, що не шукає будь-якої посади заради самої посади. Водночас у політичних колах та медіа з'явилися припущення про можливе призначення Федорова до Ради національної безпеки і оборони. Станом на зараз жодного офіційного рішення щодо його роботи в РНБО немає. Після нової розмови із Президентом Зеленський повідомив, що консультації тривають і «рішення щодо армії будуть напрацьовані», а Федоров коротко підтвердив: «Діалог є. Вірю, що все вдасться». Найгіршим варіантом може стати той, при якому Сирського звільнять, а Федорова так і не поновлять. На посаді міністра оборони. І це буде ПОРАЗКА тих громадян, які вийшли на захист Федорова.

Підготувала
Христина СЛЮСАРЧУК

Легалізація порнографії: ігрища дорослих?

Початок — стор. 1

Цим же законопроектом пропонують декриміналізувати ввезення, зберігання, перевезення, виготовлення, пересилання чи інше переміщення, а також збут і розповсюдження творів, зображень або інших предметів порнографічного характеру серед повнолітніх осіб. Нагадаємо, у травні цього року депутати ВР провалили голосування за законопроект про декриміналізацію порнографії — його у першому читанні підтримали лише 207 народних обранців.

«Порноконтент — це господарська діяльність, за доходи від якої потрібно сплачувати податки»

в цивілізований спосіб процеси, які відбуваються серед її громадян.

Важливо, що якщо ми разом як суспільство і у вигляді держави приймаємо рішення про декриміналізацію порноконтенту, то його треба розглядати суто як господарську діяльність, яка генерує дохід. А отже, цей дохід, в межах юрисдикції України, має бути оподаткований. Складно спрогнозувати обсяг доходів для уряду, але розуміємо, що відповідні сервіси, які транслюють порноконтент, реалізують різного типу рекламу або маркетингові заходи, мають сплачувати податки, якщо це відбувається на території України, у спосіб, визначений законодавством, у спрощеній чи загальній формі

Злобіна.

Водночас експертка наголошує, що порноіндустрія в тому варіанті, який є зараз, — абсолютне зло: «Легалізація саме порноіндустрії — як «просто роботи, просто бізнесу» в Україні, в умовах війни, бідності і щоденного виживання, стане справжнім лихом, яке призведе до важких соціальних наслідків. Те, що кроки до легалізації порнографії роблять без належного суспільного обговорення шкідливості цієї сфери, без включення в законодавство запобіжників щодо можливих ризиків — надто необачно».

Авторка колонки пише, що великі метааналізи споживання порнографії (PubMed, Wiley та інші) показують, що

Зйомки в порно стають стигмою на завжди, і після завершення кар'єри люди часто стикаються з дискримінацією, труднощами працевлаштування і соціальною ізоляцією», — аналізує експертка з гендерних питань.

Усе ж, на думку Тамари Злобіної, це не означає, що порно потрібно просто забронити: «Аргументом за легалізацію порнографії є те, що сексуальність є невід'ємною частиною життя людини, і контент, який її відображає, має існувати як частина людського самовираження».

Є дані, які свідчать, що порно може допомогти в дослідженні власної сексуальності (однак важливо, щоб порнографія не була першим і єдиним джерелом

Керівник правничої компанії «April Consult» Юрій ТАНАСІЙЧУК у коментарі «Ратуші» зазначив:

— Щодо декриміналізації порно, чи дорослого контенту, то тут є дві частини, які важливо розділити, щоб уникнути спекуляцій на цій темі. Проблема була в тому, що навіть доросле повнолітнє населення України могло бути притягнене до кримінальної відповідальності, якщо було споживачем порноконтенту, через соціальні мережі, інтернет-мережі або зберігання на різних носіях вдома. І періодично ми такі скандали отримували. Верховна Рада в першому читанні, розділюючи поняття виготовлення порноконтенту, особливо з залученням неповнолітніх осіб, або збут порноконтенту неповнолітнім, де кримінальна відповідальність не зменшилася, а навпаки, у другому читанні, можливо, буде посилена, натомість передбачено відсутність кримінальної відповідальності повнолітнім особам, які без заходів примусу чи інших зловживань є винятково споживачами порноконтенту, використовують його суто для вдоволення своїх психологічних чи фізичних потреб. Тобто це нагода вийти до загальноєвропейських норм адміністрування, а в випадку держави — контролю над цілою галуззю порноконтенту, який був, має і буде мати широкі запити від різних верств суспільства.

На мою особисту думку, ми дуже довго до цього йшли. На такий непопулярний, але дуже важливий крок варто було зважитись значно раніше. Це одна з непопулярних речей, на які маємо дати чесну законодавчу відповідь. Як і, скажімо, з медичним канібасом довго йшли. І загалом з адмініструванням вживання психотропних чи інших наркотичних речовин, частина яких уже відверто застаріли і не дають змоги державі контролювати

оподаткування. Як і особи, які залучені як актори, режисери тощо теж мають платити податки. Це просто має бути нормою, бо досі цього не було, крім того, як спадок радянського періоду, або робили вигляд, що такої великої галузі в нас не існує, або що це великий кримінальний злочин. Ні, це господарська діяльність, за яку мають бути сплачені податки відповідно до доходів, які отримав кожен з учасників процесу.

«Індивідуальному виробництву та розповсюдженню — так, індустрії — ні»

Кандидатка філософських наук, керівниця експертного ресурсу «Гендер в деталях» Тамара Злобіна в колонці для «УП» висловила свої думки про те, чого бракує дискусії про порнографію.

«За наративом антикорупції втрачається розуміння, чим є порноіндустрія та яку шкоду вона несе суспільству. Формується статус-кво, в якому порно — це «просто робота» чи «звичайний бізнес». В Україні наразі не так багато агентних груп, які прямо говорять про шкоду порно та виступають за його заборону. Логічно було б очікувати, що найбільшою і найактивнішою групою мали б бути віряни різних релігій — однак це не так, консерватори і різні марші за традиції і сім'ю протестують зазвичай проти прав ЛГБТ+ людей та жінок. Порнографія чомусь залишається поза їхньою увагою. Найактивнішою групою, яка виступає проти порнографії, наразі є радикальні феміністки. Їхній аргумент — що порнографія, як і проституція, завжди є згвалтуванням жінок, тому їх потрібно повністю заборонити. Як ліберальна феміністка, я не поділяю цей підхід і визнаю простір власного вибору і агентності жінок в проституції і порнографії», — зазначає Тамара

регулярне споживання порноконтенту призводить до зниження задоволеності романтичними і сексуальними стосунками, яке найбільш стабільно спостерігається серед чоловіків. «Реальний сексуальний досвід і вдоволення більшої частини жінок суттєво відрізняється від того, що найчастіше демонструється в комерційній порнографії. Порно знімається під чоловічий погляд з метою стимулювати мастурбацію, і, якщо стає одним із перших джерел сексуальної освіти, особливо для молодих людей, формує нереалістичні очікування щодо зовнішності і поведінки жінок».

«Враховуючи, що порноагрегатори переповнені відео, які зображають насильницьку, дегуманізуючу і принизливу порнографію, споживання такого контенту, особливо в патріархальних суспільствах з низьким рівнем сексуальної освіти (яким є Україна), може вести до поширення міфів про згвалтування і звинувачення постраждалих, більшої толерантності до сексуального насильства і об'єктивації жінок, підтримки ідей про домінування чоловіків у стосунках і романтизації агресії».

Окремо слід сказати про шкоду від такої «просто роботи» для порноакторів і акторок.

Розслідування та судові справи показали, що, наприклад, на Pornhub неодноразово потрапляли відео реальних згвалтувань, сексуальної експлуатації дітей, жертв торгівлі людьми та інших насильницьких контент.

Для акторів/ок, які знімаються добровільно, зберігаються високі ризики інфікування, сексуального насильства і примусу, психологічного виснаження, вигорання, симптомів депресії і ПТСР навіть у країнах, де порновиробництво легальне і регульоване.

знань про секс), сприяє зменшенню сексуального сорому для частини людей, може стати підтримкою для сексуальних меншин чи людей з певними фетишами, урізноманітнити сексуальну взаємодію пар тощо.

Останні десятиліття потрохи починають знімати так зване «етичне» або «феміністичне» порно, яке приділяє більше уваги згоді, реалістичніше показує жіноче задоволення, забезпечує кращі умови праці і демонструє різноманітні тіла, вік та сексуальності».

Експертка вважає хорошим компромісним рішенням таке: «Зняти кримінальну відповідальність з приватних виробників порно (індивідів), які можуть використовувати для його розповсюдження онлайн платформи і соцмережі, та надати їм право працювати як ФОП і мати найманих працівників. Чинна криміналізація індивідуального виробництва порно — основна корупційна гідівниця, і їй місце на помийці».

Водночас, потрібно залишити кримінальну відповідальність для фірм і агентств, щоб унеможливити створення порно індустрії в Україні як легального бізнесу і експлуатацію ним тих наших громадян і громадян, які перебувають у скрутних обставинах. Найм моделей, організація виробництва порноконтенту третіми особами, отримання прибутку від сексуальної праці інших осіб має бути заборонена.

Мають бути прописані умови спілкування чи кооперативів для відео, де беруть участь кілька людей. Але якийсь багатий дядько не повинен отримати можливість створити порно агентство, наймати моделей на роботу, визначати умови їхньої праці та експлуатувати їх з метою прибутку».

Наталія ДУДКО, Христина СЛЮСАРЧУК

Юлія Тимошенко виступила проти легалізації порнографії в Україні

Фракція «Батьківщина» у Верховній Раді України не підтримала у першому читанні законопроект про декриміналізацію порнографії.

Лідерка партії Юлія Тимошенко заявила, що виступає проти легалізації виробництва порнографічного контенту в Україні.

За словами Тимошенко, запропоновані зміни можуть призвести до розширення порноіндустрії в Україні. Вод-

ночас вона наголосила, що підтримує максимально сувору кримінальну відповідальність за виготовлення та поширення дитячої порнографії.

Замість легалізації дорослого порно, Юлія Тимошенко вимагає невідкладно розглянути та ухвалити окремий законопроект про запровадження довічного ув'язнення за виготовлення, розповсюдження та збут дитячої порнографії. Захист дітей та збереження морально-

го здоров'я нації мають бути абсолютним пріоритетом, а не предметом політичних торгів.

У «Батьківщині» також заявили, що продовжать виступати проти ухвалення законопроекту, вважаючи, що його норми можуть мати негативні соціальні наслідки, зокрема створювати додаткові ризики для жінок, які перебувають у складному матеріальному становищі.

Антикорупція як перепустка до ЄС

Яку “домашню роботу” має виконати Україна

15 червня 2026 року в Люксембурзі під час другої Міжурядової конференції Україна та Європейський Союз офіційно відкрили переговорний Кластер 1 “Основи процесу вступу до ЄС”. Саме він охоплює питання верховенства права і боротьби з корупцією. У переговорній методології цей кластер має особливий статус: його відкривають першим і закривають останнім. Чому боротьба з корупцією стала однією з головних умов вступу і які зобов’язання державі ще належить виконати — розповідає Центр громадського моніторингу та контролю.

“Основи” відкрито: процес пішов

12 червня 2026 року держави-члени ЄС ухвалили рішення про відкриття для України першого переговорного кластера, а вже за три дні у Люксембурзі це рішення формалізували. Кластер 1 “Основи” (Fundamentals) охоплює верховенство права, функціонування демократичних інституцій, реформу державного управління та судової системи, боротьбу з корупцією, захист прав людини і функціонування ринкової економіки.

У липні Україна та ЄС відкрили вже шостий кластер, а до кінця літа Київ розраховує відкрити всі. Втім, відкриття — лише старт. Щоб закрити кожен кластер, потрібно виконати конкретні технічні умови, і найбільше їх сконцентровано саме у галузі верховенства права. Європейський шлях України перестав бути політичною обіцянкою і стає інституційною реальністю, яку щодня треба підтверджувати якістю судів, прозорістю закупівель і ефективністю антикорупційної системи.

Дорожня карта: 529 кроків до членства

Однією з ключових передумов відкриття “Основа” стало затвердження Дорожньої карти з питань верховенства права

— стратегічного документа, який визначає комплекс реформ у межах переговорних розділів 23 та 24. Дорожня карта передбачає 124 стратегічні результати і 529 заходів у чотирьох блоках: правосуддя, боротьба з корупцією, основоположні права, а також юстиція, свобода і безпека. До її розроблення долучилися близько 40 державних інституцій та по-

над 30 громадських організацій, а зміст узгоджувався з Європейською комісією.

В антикорупційному блоці пріоритетами визначено зміцнення інституційної спроможності НАЗК, НАБУ, САП та Вищого антикорупційного суду, посилення захисту викривачів і цифровізацію управління арештованими активами. Логіка документа проста: антикорупційна інфраструктура в Україні вже створена і працює — тепер її потрібно забезпечити від будь-яких ризиків та зробити ще ефективнішою.

Домашня робота: що ще належить зробити

Частина зобов’язань має цілком конкретний законодавчий вимір. Насамперед ідеться про остаточне розв’язання проблеми так званих “правок Лозового” — змін до Кримінального процесуального кодексу 2017 року, які запровадили жорсткі строки досудового розслідування і, за оц-

проваджень стосовно народних депутатів, залишається прерогативою генерального прокурора. Надання керівнику САП відповідних повноважень зробило б антикорупційну вертикаль повністю автономною. У НАБУ, своєю чергою, серед давніх інституційних запитів називають створення власної експертної установи — щоб складні справи не залежали від завантаженості зовнішніх експертиз. Кожен виконаний пункт цієї “домашньої роботи” — не поступка зовнішнім вимогам, а крок, який наближає Україну до членства в ЄС і водночас посилює захист державних коштів усередині країни.

Багато викриттів — ознака сили, а не слабкості

Гучні антикорупційні справи нерідко стають приводом для скепсису: мовляв, якщо викриттів багато, значить, корупція всюди. Насправді для міжнародних партнерів усе працює навпаки: головним показником є не відсутність резонансних справ, а здатність держави незалежно їх розслідувати й доводити до вироків. У другому півріччі 2025 року НАБУ і САП вийшли на новий рівень викриття корупції у стратегічних галузях — енергетиці та оборонних закупівлях, а підозри отримали 12 топпосадовців. Кожна така справа — свідчення того, що система працює незалежно від статусу фігурантів.

Саме це відрізняє “країну з корупцією” від країни, яка системно і успішно з корупцією бореться. Для Брюсселя ця різниця є головною валютою довіри: Євросоюз інвестує не в бездоганну картинку, а у працюючі інституції. Дорожня карта з верховенства права дає Україні чіткий перелік кроків до 2030 року — і кожен виконаний пункт наближає момент, коли антикорупційна реформа з переговорної вимоги перетвориться на аргумент повноправного членства.

Катерина ДОБРОВИЧ

Огляд світових новин

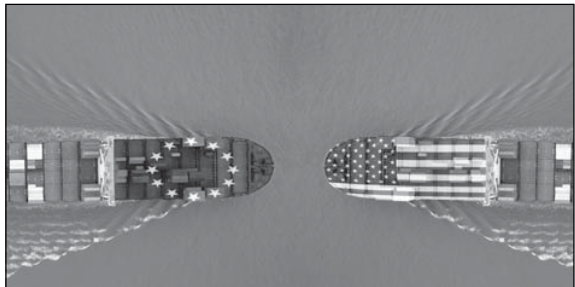
1. Іспанія стала чемпіоном світу з футболу 2026

Канаді та Мексиці, став рекордним за відвідуваністю.

2. Напруження між США та Іраном залишається одним із головних ризиків для світу

Протягом останнього тижня тривали взаємні військові удари між США та Іраном. Через загрозу нових атак Державний департамент США видав глобальне попередження для американських громадян щодо підвищеної небезпеки за кордоном. Водночас тривають дипломатичні контакти щодо можливого припинення бойових дій, хоча ситуація залишається вкрай нестабільною.

скоригувалися після повідомлень про можливі мирні переговори. Інвестори уважно стежать за ситуацією, адже будь-яке загострення може вплинути на інфляцію та економіку багатьох країн.

3. Світові ціни на нафту залишаються нестабільними

Геополітична напруженість на Близькому Сході продовжує впливати на енергетичні ринки. Через ризики для судноплавства в Ормузькій протоці ціни на нафту різко зростали, а потім частково

4. Фондові ринки реагують на геополітичні ризики

Через нестабільність на нафтовому ринку інвестори переглядають свої очікування щодо світової економіки. Водночас азіатські технологічні компанії демонструють зростання після покращення настроїв на ринку, однак фінансові аналітики попереджають, що ризики залишаються високими через конфлікти та можливе прискорення інфляції.

5. Світові центробанки уважно стежать за інфляцією

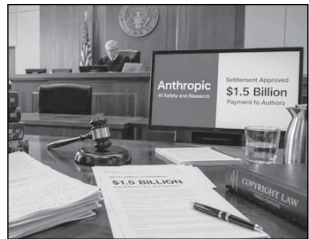
Зростання вартості енергоносіїв знову посилило дискусії щодо можливого підвищення відсоткових ставок у провідних економіках світу. Інвестори очікують нових рішень Федеральної резервної системи США та інших центральних банків, оскільки дорожча нафта може уповільнити боротьбу з інфляцією.

6. Країни Південно-Східної Азії закликають до деескалації

Держави АСЕАН висловили занепокоєння через ситуацію на Близькому Сході та закликали сторони конфлікту уникати подальшого військового загострення. Лідери регіону наголошують, що тривалий конфлікт може негативно вплинути на світову торгівлю, морські перевезення та енергетичну безпеку.

7. Anthropic заплатить за авторські права

Федеральний суддя в Сан-Франциско в понеділок підписав історичну угоду компанії Anthropic, що займається штуч-

ним інтелектом, на суму \$1,5 млрд за колективним позовом, поданим групою авторів, які звинуватили її у неправомірному використанні їхніх книг. Ця справа є першою подібною великою справою у США, яку було врегульовано. Автори подали до суду на Anthropic у 2024 році, стверджуючи, що компанія, яку підтримує Amazon та Google, використовувала без дозволу піратські версії своїх книг.

8. Світ готується до можливих економічних наслідків конфліктів

Економісти зазначають, що головною темою останнього тижня стали не технології чи штучний інтелект, а ризики для світової економіки через геополітичні конфлікти. Саме розвиток подій на Близькому Сході зараз визначає настрої інвесторів, коливання валютних курсів та прогноз розвитку глобальної економіки на другу половину року.

Жінка з лицарським серцем і ніжною душею

120 років тому народилася Олена Теліга — українська поетеса, публіцистка, літературна критикиня та діячка ОУН. Її коротке життя було яскравим і сповненим рішучості, але, на жаль, трагічно обірвалося: у лютому 1942 року її розстріляли нацисти в Бабиному Яру в окупованому Києві. Кожен, хто тільки знайомиться з постаттю Олени Теліги, вже не залишається байдужим ні до її долі, ні до долі нашої Батьківщини, за яку вона віддала своє життя.

Олена Теліга народилася 21 липня 1906 року в родині українських інтелігентів неподалік від Москви. Її батько, викладач Московського інженерного училища, інженер-гідротехнік Іван Шовгенів (Шолгенов), був родом із села Кам'янка Куп'янського повіту Харківської губернії і до переїзду мав прізвище Шовгеня. Мати — Уляна Нальянч-Квачковська — родом із Старокостянтинівки на Поділлі зі священницької сім'ї, була чуйною і доброю жінкою. Мовою спілкування Шовгенівих на той час була російська, але коліскові мати співала українською мовою.

Дитинство Олени було майже безтурботним. Родина жила заможнo, а тому дівчинка і двоє старших братів мали все необхідне для здобуття доброї освіти і виховання. Коли Олені сповнилося п'ять років, родина переїхала до Петербурга. Змалку Оленка вивчала іноземні мови: добре засвоїла французьку та німецьку, а от української не знала.

У 1917-у, після Лютневого перевороту, інженера Івана Шовгеніва запросили на роботу професором Київського політехнічного інституту. Олена ж продовжила навчання в одній із київських приватних гімназій. Там їх і застали російська й українська революції, Шовгеніви приєднуються до активного українства. Так, Іван Опанасович стає міністром уряду Української Народної Республіки, а старший брат Олександр — воєнком Армії УНР.

На жаль, доба УНР була недовгою. Після поразки української революції батько зі старшим сином подалися на еміграцію. Олена ж разом з матір'ю і молодшим братом Сергієм залишилися в окупованому більшовиками Києві. За рік під владою більшовиків Олена натерпілася багато біди. Злидні, приниження лише зміцнили в ній розуміння, наскільки важливою є ідея незалежної України. Дуже скоро мати зрозуміла, що в умовах радянської влади вона не зможе дати дітям не лише гарної освіти, а й зберегти їхнє життя.

Навесні 1922-го матері разом з дітьми вдалося перебраться до Чехословаччини, в Подєбради. Там батька призначили ректором Української господарської академії, а Олена їде на матуральні (підготовчі) курси, щоб згодом вступити на історико-філологічний факультет Українського педагогічного інституту імені Михайла Драгоманова в Празі.

Подєбрадський період життя Олени надзвичайно цікавий, сповнений різноманітних знайомств і зустрічей. У Подєбрадах її шлях перетнувся з талановитим поетом і вченим

Леонідом Мосендзом, який не лише готує її до вступу в інститут, але й допомагає дівчині в пошуках такого середовища, де могла б проявити свої творчі здібності. Відтак знайомиться з Євгеном Маланоюком, Юрієм Дараганом, Василем Куриленком, Наталією Ливицькою-Холодною, Оксаною Лятуринською, Олегом Штулем.

Переїзд майбутньої поетеси до української мови стався після того, як її тодішнє оточення показало зневагу до українців. Про це у своїх спогадах розповів Улас Самчук: «Всі з того реготалися... А я враз почула в собі гострий протест. У мені дуже швидко наростало обурення. Я сама не знала чому. І я не витримала цього напруження, миттю встала, вдарила кулаком по столу і обурено крикнула: «Ви хами! Та собача мова — моя мова! Мова мого батька і моєї матері! І я вас більше не хочу знати!». Я круто повернулася і, не оглядаючись, вийшла. І більше до них не вернулася. З того часу я почала, як Ілля Муромець, що 33 роки не говорив, говорити лише українською мовою. На велике здивування усіх моїх знайомих і всієї Господарської академії. Батько й мати від цього раділи».

Юна Олена зробила свій вибір, вона приринула у студентське життя, брала активну участь у студентських вечірках. На одній з них познайомилася з молодим бандуристом з Кубані, колишнім старшиною українського війська Михайлом Телігою. Невдовзі молодята побралися і до останнього подиху були разом. Навчаючись у Празі, О. Теліга розпочинає свою літературну діяльність, її вірші публікуються на сторінках «Літературно-наукового вісника» та інших часописів.

У 1929 році Михайло закінчує академію, отримавши диплом інженера-лісівника, і подружжя переїздить до Варшави, де на той час мешкали батьки. Олена вчителювала і доглядала за хворою матір'ю, яка невдовзі померла від лейкемії. Овдовівши, батько вдруге одружився, але донька не знайшла спільної мови з мачухою і рідко бачилася з батьком: «Та найбільше мене мучила ця російська атмосфера в домі батька: російські знайомі, російська мова, газети, інтереси, ну все», — скаржилася своїй подрузі.

У Варшаві Олена Теліга знайомиться з Дмитром Донцовим і стає постійним автором його «Вісника». Вона бере активну участь майже у всіх святкуваннях та літературних дискусіях. Щоправда, тепер частіше виступає сама, виголошує реферати, читає власні поезії. Вона не була байдужою до громадського й політичного життя. Цікавиться діяльністю Організації українських націоналістів (ОУН), яка поступово ставала найвпливовішою громадсько-політичною потугою на Західній Україні.

Тим часом Європа жила у передчутті нової світової війни. Олена не мала жодних сумнівів щодо політики Гітлера стосовно України. Якщо війна і мала дати шанс українцям здобути незалежність, то розраховувати слід було лише на власні сили й важку боротьбу. У вересні 1939-го німецькі війська окупували Польщу, так вона вперше безпосередньо зіткнулася з нацизмом.

У грудні 1939 року Олена зустрічається з Олегом Ольжичем. До цього вони контактували не один раз, але ця зустріч стала для неї такою, що визначила цілий етап у її подальшій долі. Ольжич на той час уже був відомий не лише як талановитий поет та вчений, а й як громадський та політичний діяч, один із керівників націоналістичного руху, заступник голови Проводу ОУН. Олена Теліга на ту пору була ідейно і світоглядно сформованою постаттю і виявила готовність влитися в український націоналістичний рух. Як членкиня ОУН вона активно працювала в культурній референтурі, яку очолював Ольжич. На плечі молодого жінки одразу впала важка, але цікава робота. Вона готувала ідеологічні й вишкільні матеріали, що відправлялися на українські землі.

У Кракові Олена Теліга очолила товариство «Зарево», яке шукало нові шляхи для українського мистецтва, гуртувало на-

вколо себе творчу молодь, вирішувало чимало практичних питань, пов'язаних з діяльністю українських культурних спільнот.

У 1940 році в ОУН стався розкол, Олена Теліга важко переживала цю подію, залишившись на боці полковника Мельника. Після початку німецько-радянської війни в липні 1941-го вона у складі однієї з похідних груп ОУН разом з Уласом Самчуком перейшла Сян й вирушила до Львова. А вже 22 вересня виїхала до Рівного, звідки пізніше — до Києва. У столицю України Олена прибула 22 жовтня. Вона одразу береться за організацію літературного життя, стає головою Спілки українських письменників. У Києві під її редакцією починає виходити літературно-мистецький альманах «Літаври». За короткий час довкола Спілки, «Українського Слова» і «Літавр» згуртувалося чимале коло інтелігенції.

Велика роль у піднесенні рівня національної свідомості в ті роки належала «Українському Слову», яке виходило 50-тисячним накладом і поширювалося далеко за межами Києва. «Українське Слово» та «Літаври» широко знайомили читачів з творчістю поетів і прозаїків, які до того замовчувалися в Україні, оскільки були репресовані або розстріляні. Також кияни мали змогу пізнати творчість українських митців еміграції.

Активність ОУН у Києві не могла залишитися поза увагою німецької влади. У листопаді 1941 року неподалік села Базар на Житомирщині ОУН з ініціативи Олега Ольжича провела величну маніфестацію з відзначення роковин від дня розстрілу більшовиками учасників Другого Зимового походу Армії УНР. Після цієї маніфестації на Житомирщині почалися арешти, а згодом і розстріли. Впродовж листопада та грудня було страчено більше сотні українських патріотів.

Київ жив в очікуванні репресій. У першій половині грудня заарештували Івана Рогача, Ярослава Оршана-Чемеринського, Миколу Олійника та інших співробітників «Українського Слова». Сам тижневик перестав виходити. Згодом закрили й «Літаври». Смертельна небезпека нависла над Оленою Телігою. Але вона категорично відмовилася покинути місто, зосередивши всі свої зусилля на роботі Спілки українських письменників. Відомо, що у переддень арешту Олени Теліги до Києва повернувся Олег Ольжич, який домагався зустрічі з нею, щоб переконати в необхідності виїхати з міста і таким чином врятувати своє життя. Але зустріч так і не відбулася.

Вранці 9 лютого 1942 року Олена Теліга пішла до Спілки українських письменників на Троєхсвятительську, де на неї вже чекало гестапо. За годину там був уже і її чоловік — Михайло. Поетку разом з чо-

ловіком та іншими націоналістами розстріляли у двадцятих числах лютого (прийнято вважати 22) у Бабиному Яру. Розповідають, що у камері, де вона перебувала перед розстрілом, знайшли напис, зроблений її рукою: «Тут сиділа і звідти йде на розстріл Олена Теліга». Зверху був викарбуваний стилізований під меч тризуб. А ще кажуть, один із катів після смерті О. Теліги визнав, що не бачив чоловіків, які так героїчно вмирали б, як ця гарна жінка.

**І в павутинні
перехресних барв
Я палко мрію
до самого рання,
Щоб Бог зіслав мені
найбільший дар:
Гарячу смерть,
не зимне умирання.**

Трохи більше ніж через рік, 13 квітня 1943-го у Данцигу помер Оленин батько. Брати пережили війну і відійшли у заслугу: Сергій — у 1969-у, Олександр — у 1971-у. За свої неповні 36 років Олена Теліга не встигла видати власної збірки. Рукописи віршів поетки німці знищили. Збереглися лише деякі копії, які учасники підпілля переслали на еміграцію. Там у 1946-у побачила світ перша її книжка «Душа на сторожі».

Нацисти не розуміли, що, убивши поетесу, вони прирекли себе на загибель, — бо, незважаючи на їхній терор, українці чинили спротив і надихалися прикладом Олени Теліги. І сьогодні її твори додають впевненості й віри в нашу перемогу у війні з російським агресором за нашу державність, за територіальну цілісність України, за мирне майбутнє наших дітей.

21 лютого 1992 року на символічному місці поховання Олени Теліги та її побратимів у Бабиному Яру члени ОУН і представники патріотичної громадськості України вперше встановили Пам'ятний хрест. А 25 лютого 2017-го, до 75-ї річниці загибелі поетеси і націоналістки, там постав її пам'ятник. Запроваджена міжнародна літературно-мистецька премія імені Олени Теліги. У багатьох містах і селах України на її честь названо вулиці і бібліотеки, встановлені пам'ятні дошки, написані книги і зняті фільми.

У травні 2016 року на Одещині перейменовано провулок Фурманова на честь української поетеси та діячки ОУН Олени Теліги. Подібні перейменування проведено також у приміських селах Крижанівці Усатовому, Стрюковому (Березівського району), селищі Саврань Подільського району.

Василь ВЕЛЬМОЖКО,
краєзнавець, Одеса

«Наші»: діалог з традицією

Представлені на виставці «Наші» в Zenyk Art Gallery 207 робіт 27 українських митців ведуть діалог між собою (спровокований спеціально для цієї експозиції чи такий, що існував ще до формування кураторської концепції) і в діалог з традицією. «Раджу піти на виставку наївного мистецтва» — саме так чимало відвідувачів можуть відгукуватися про експозицію «Наші». Та організатори уточнюють, що проєкт «Наші» — одна з наймасштабніших виставок українського наївного мистецтва, примітивізму та артбрюту, що об'єднала українських митців і майстрів від гуцульської Криворівні до Слобожанщини. І що виставка — про традицію, яку потрібно «впіймати», зберегти, зафіксувати, переосмислити, ввібрати, передати, увійти з нею в діалог.

Кураторка Христина Береговська акцентувала, що три стилі, представлені в експозиції, часто плутають, але кожен з них — окреме явище. Наївне мистецтво — роботи авторів, які не мали професійної художньої освіти, але які не могли не творити (Марія Примаченко, Ганна Собачко-Шостак, Параска Плитка-Горицвіт, Никифор Дровняк); примітивізм — творчість митців з академічною освітою (як-от сучасні художники Ірина Максимова, Дмитро Молдованов), які свідомо спрощують композицію, малюючи, як первісні художники; артбріот («сире мистецтво») — твори людей «поза системою», для кого малювання — не професія, а арттерапія, спосіб перезавантажитися після складних життєвих травм. Ланцюжок наїв-примітив-артбріот водночас

формує коло, у якому відбуваються взаємовпливи та взаємозбагачення. Зрештою, творчість тих, хто має професійну освіту, чи тих, хто творить «наївно», дуже часто є автотерапевтичною.

Прямий діалог митців різних поколінь — у поєднанні робіт митця початку ХХ століття Євмена Пшеченка та сучасної керамістки Ольги Пильник. «Коли Євмен Пшеченко повернувся з ув'язнення за зберігання незаконної літератури, почав малювати квіти, якими захоплювалися зірки авангарду», — розповіла Христина Береговська. — Оля Пильник створила з кераміки «квіткову грядку», простеливши її на виставці поруч із картинами Пшеченка».

Ще одна об'єднавча концептуальна складова проєкту — сюжетна лінія слонів і мух. Вивчаючи роботи, організатори виявили спільний для різних авторів різних стилістик мотив — слона і мухи, цитований прислів'ям «Не роби з мухи слона». А перше зображення слона з'явилося у розписі Троїцької надбрамної церкви Києво-Печерської лаври.

Роботи, які безпосередньо апелюють до наших емоцій та відчуттів, — картини, що їх створили ветерани в Superhumans, роботи дітей з аутизмом, твори пацієнтів Львівської обласної клінічної психіатричної лікарні (зокрема робота військового з ПТСР, який не міг говорити нічого, окрім слів «плюс-плюс»).

Відвідувачам також пропонують знайти своє місце на лінійці між написами «абсурд» та «спокій» та зануритися в інтерактивну інсталяцію «Диско-мухи» Олександра Гончарука.

Наталія ДУДКО

«BABIES» Девіда Черні у Львові

Біля Zenyk Art Gallery у Львові у день старту проєкту «Наші» відкрили скульптуру «BABIES» всесвітньо відомого чеського художника Девіда Черні, пише lviv.media.

«BABIES» зображає гігантське немовля з деформованим обличчям, схожим на штрих-код. Скульптура має 3,5 метра заввишки та важить понад одну тону. За словами директорки Zenyk Art Gallery Христини Береговської, Девід Черні не належить до представників наївного мистецтва чи примітивізму, однак його творчість перегукується з головною ідеєю виставки «Наші».

«Він є провокатором чистої води. Це його титул — провокативний художник. Художники примітиву, наїв-арту теж не могли без провокації. Кожна квітка, слон, звір у Марії Примаченко — це ще та провокація і тригер для роздумів», — розповіла Христина Береговська.

Серію «BABIES» Девід Черні створив як роздуми про майбутнє, збереження традицій та культурної спадщини: «Вона потребує певних бейбісітерів». Найвідоміша інсталяція з такими немовлятами «BABIES» розташована на Жижківській телевежі у Празі.

«Він зробив проєкт «BABIES», де показав дітей, які розповзаються по Празі. Вони символізують рух у світле майбутнє, але водночас нагадують, що треба дуже вдумливо тримати те, що ми маємо, — наше минуле», — пояснила директорка галереї.

За її словами, філософія та провокативність робіт чеського митця співзвучні з концепцією нової виставки.

Об'єктив "РАТУШІ"

ПРИІХАВ ЗАБРАТИ ДРУЖИНУ ІЗ САЛОНУ КРАСИ...

2026 рік. Іноземці заздрісно дивляться на росіян

Гороскоп

ОВЕН

Гарний час для колективної діяльності, зустрічей із друзями, спільних проєктів. Багато користі може принести відновлення старих знайомств і ділових зв'язків.

ТЕЛЕЦЬ

Ви можете відчувати приплив творчої енергії. Нині у вас є шанс багато чого досягти. Розпочніть якусь справу, навіть ту, яка колись вам не вдавалася. Астрологи прогнозують успіх. Вихідні проведіть весело.

БЛИЗНЯТА

У вас виникнуть нові ідеї та прозріння, а проблемам, що здавалися нерозв'язаними, дасте раду вже до кінця тижня. Вихідні подаруйте дітям або близькій особі.

РАК

Понеділок буде успішним для оформлення цінних паперів, а вівторок — напруженим, але прибутковим днем. До вас повернуться бад'юрість та успіх. Вихідні проведіть на природі.

ЛЕВ

Цей час буде багатий на приємні події та веселі новини. Можете перепочити або навіть викроїти час, щоб релакснути десь за межами дому. Не відмовляйтесь від запрошень та світських імпрез у вихідні.

ДІВА

Ви зможете зайняти активну позицію в ролі радника з будь-якого питання і професіонала в будь-якій сфері діяльності. Досягнете успіхів в усьому, якщо будете енергійними.

ТЕРЕЗИ

Зірки обіцяють вам сприятливий період для того, щоб збільшити число друзів та шанувальників. Та й колишні відносини з деякими людьми ви зможете побачити у новому світлі. У вихідні можливі неочікувані гості.

СКОРПІОН

Постарайтеся не забувати про потрібні справи на роботі, а їх у вас накопичилося достатньо. Згадайте про самоосвіту — це сприятливо позначиться на вашій кар'єрі.

СТРЕЛЕЦЬ

Ще до кінця тижня можете заробити чималі гроші, можете навіть пожнати плоди від цих зусиль, до яких доклалися ще навесні. Досить сприятливий тиждень для творчої та розумової роботи.

КОЗЕРІГ

З наступного тижня намагайтеся правильно і раціонально розподілити свій бюджет. У вихідні хтось із колег, або той, хто давно мовчав, поглядаючи у ваш бік, запросить на каву.

ВОДОЛІЙ

Приділіть собі більше часу. Тепер можна дозволити собі раптово змінити імідж або потурання власним примхам. У вихідні вас потішать зустрічі з близькими людьми, прогулянки за місто, пікніки з друзями.

РИБИ

Цей тиждень буде вдалий і багатий на приємні події. Очікуйте досить заманливих пропозицій чи ідей від друзів. Вихідні присвятіть дітям, а також побутовим справам.

УСМІХНІТЬСЯ З НАМИ

Є люди, яких краще сто разів не бачити, ніж один раз почути.

була, як блискавка — постійно врізалась в дерево!

Моя дружина за кермом автомобіля

Я щодня купую пляшку горілки. Як ви думаєте: я шопоголік?

«Тут взагалі нічого людського нема!», — сказав канібал, читаючи меню в ресторані.

Розмова в таксі: — Взагалі-то таксистом я працюю для душі. Моє основне

місце роботи — ТЦК.

Пасажир: «Здається, Ви пропустили поворот.»

Таксист: «Ні. Вам не здається.»

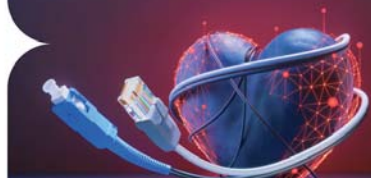
Маю одну толкову раду: ніколи не давайте в борг людині,

яку ви не можете побити!

В дитинстві батьки говорили, що я нічого в життя не досягну без вищої освіти. Але я виріс і довів їм, що я нічого не досяг і з вищою освітою.

реклама

БІТ
інтернет-провайдер
+38 067 673 80 90

Інтернет
Відеонагляд
Домофонія

Львівська газета

РАТУША

Головний редактор Микола САВЕЛЬЄВ.
Заступник редактора ХРИСТИНА СЛЮСАРЧУК.
Відповідальний секретар Наталя ДУДКО.
Керівник комп'ютерного центру Юрко ЧОПІК.

Засновник та видавець: ПП "Газета Ратуша".
Ідентифікатор медіа R30-02934
Територія розповсюдження — Львівська область
Газета видається з 2 жовтня 1990 року.

Адреса редакції: 79008, м. Львів, вул. Винниченка, 8 (код 29)
Для листів: 79008, м. Львів, а/с № 2227
E-mail: ratusha2021@gmail.com, ratusha@ipm.lviv.ua
Тел.: реклама 066 202-47-15, 276-76-95, загальний 276-38-38, 276-76-92, бухгалтерія 276-55-67.
За достовірність реклами та оголошень відповідає рекламодавець (замовник). Матеріали під рубрикою "офіційно", "реклама", "на правах реклами", "оголошення", публікують на комерційній основі.
Редакція не завжди поділяє погляди, викладені у публікаціях.
У разі передруку посилання на "Ратушу" обов'язкове.
Газету надруковано в друкарні "Молода Галичина".
Загальний тираж — 25 000 прим.

Ми в інтернеті: www.ratusha.lviv.uaМи в інтернеті: www.ratusha.lviv.ua